Masz Głos, Masz Wybór to ogólnopolska akcja angażująca obywateli oraz władze do dialogu i współpracy na poziomie samorządowym. Jej celem jest zwiększenie zainteresowania mieszkańców udziałem w życiu publicznym oraz poczucia współodpowiedzialności wyborców i wybranych za decyzje podjęte w dniu głosowania.

Macie wpływ na to, co dzieje się w Waszej gminie, możecie działać skutecznie!

Jeśli chcecie brać czynny udział w życiu swojej lokalnej społeczności – zmieniać je, ulepszać, współdecydować, wejdźcie na: www.maszglos.pl i dołączcie do akcji.

Przebieg akcji możecie też śledzić na Facebooku: www.facebook.com/maszglos

Skontaktuj się z nami!

Kontakt: Fundacja im. Stefana Batorego ul. Sapieżyńska 10a 00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 31 fax: 22 536 02 20 maszglos@batory.org.pl www.maszglos.pl

organizator:

FUNDACJA IM. STEFANA BATOREGO

partnerzy:

centrum OPUS, Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, BONA FIDES, pracownia badań i innowacji społecznych stocznia

patroni medialni:

ngo.pl, samorzad.pap.pl Serwis Samorządowy PAP, Radio Lublin, 20 RDC Polskie Radio, Radio Gdańsk, Polskie Radio Rzeszów, Polskie Radio Katowice, Radio Kielce, Zachód, radio Łódź, radio Katowice Polskie Radio, Radio Olsztyn, Radio Opole, Radio Kraków, PiK Polskie Radio, Radio Szczecin, Radio Wrocław, Radio Koszalin

Twoja gmina jest Twoja

Karta Praw Mieszkańca

masz głos masz wybór

Z dziur na boisku wyrasta trawa? Chcesz dowiedzieć się, czy gmina planuje likwidację szkół? W komunalnej kamienicy przecieka dach? Masz pomysł na odnowienie skweru? Nie możesz wyrobić dowodu osobistego, bo urząd zamykają o 16-tej? Urząd nie odpowiada na Twoje pisma? Obawiasz się, że planowana w bliskim sąsiedztwie spalarnia śmieci będzie uciążliwa i może zaszkodzić Twojemu zdrowiu? Do całodobowej apteki jest ponad 40 kilometrów?

1. Masz prawo do informacji

Najważniejsze informacje (budżet gminy, uchwały rady miasta, zarządzenia burmistrza itp.) znajdziesz na stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP). Jeżeli brakuje tam jakichkolwiek informacji publicznych o planach czy działaniach władz samorządowych, możesz złożyć wniosek o ich udostępnienie. Niektóre informacje, np. o przetargach organizowanych przez gminę muszą być zamieszczane na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin oraz w mediach. Mieszkańcy mają prawo do przeglądania dokumentów w urzędzie (np. protokołów sesji rady gminy czy projektów uchwał).

podstawa: art. 61 Konstytucji RP oraz Ustawa o dostępie do informacji publicznej

2. Masz prawo wstępu na sesje rady i sejmików oraz posiedzeń komisji

Każdy mieszkaniec może przyjść na sesję rady i sejmiku. Dotyczy to także posiedzeń komisji rady gminy.

podstawa: art. 61 Konstytucji RP, Ustawa o dostępie do informacji publicznej oraz art. 11 b Ustawy o samorządzie gminnym

3. Masz prawo nagrywać sesje rad, sejmików oraz posiedzeń komisji

Każdy ma prawo do nagrywania przebiegu posiedzeń rad i sejmików oraz komisji i nie musi uzyskiwać w tej sprawie niczyjej zgody.

podstawa: art. 61 Konstytucji RP oraz art. 11 b Ustawy o samorządzie gminnym

4. Masz prawo spotkać się z wójtem, burmistrzem czy prezydentem miasta

W każdym urzędzie gminy powinien zostać wyznaczony dzień i godziny spotkań, podczas których burmistrz/wójt/prezydent przyjmuje mieszkańców. Nie zawsze, zwłaszcza w dużych miastach, z mieszkańcami będzie mógł się spotkać osobiście, może to być jego zastępca, sekretarz gminy lub inna upoważniona do tego osoba. Jeśli podczas takiej rozmowy składasz skargę lub wniosek, możesz zażądać spisania protokołu. Na spotkanie takie możesz też przyjść ze świadkiem.

5. Masz prawo do rozmowy z radnym

W prawie każdej radzie wyznaczane są dyżury, podczas których radni (rotacyjnie), w wyznaczonych godzinach przyjmują interesantów. Wielu radnych udostępnia adres e-mail oraz numer telefonu. Wprawdzie nie ma prawnego wymogu organizowania dyżurów, ale radni mają obowiązek utrzymywania stałego kontaktu z mieszkańcami i przedstawiania ich postulatów organom gminy.

podstawa: art. 23 Ustawy o samorządzie gminnym

6. Masz prawo wyrazić opinię

Polskie prawo przewiduje obowiązek konsultowania z mieszkańcami projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zanim zostanie uchwalony, możesz nie tylko zapoznać się z jego założeniami, ale także wnieść uwagi.

podstawa: art. 11, 17 i 18 Ustawy o planowaniu przestrzennym

7. Masz prawo złożyć wniosek

Sugestie zmian i usprawnień w działaniu urzędu można składać w postaci wniosków. Na taki wniosek urząd ma obowiązek odpowiedzieć w ciągu miesiąca.

podstawa: art. 63 Konstytucji RP oraz art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego

8. Masz prawo zgłosić skargę

Przedmiotem skargi mogą być wszelkiego rodzaju niedociągnięcia czy błędy po stronie urzędników. Skargi możesz składać do różnych organów, w zależności od tego, kogo dotyczą. Przykładowo: na działania lub zaniechania urzędników gminnych możesz poskarżyć się do ich przełożonego, czyli wójta (burmistrza, prezydenta). Na wójta (burmistrza, prezydenta) możesz poskarżyć się do rady gminy, natomiast na radę gminy do wojewody. Urząd ma obowiązek odpowiedzieć w ciągu miesiąca. Od rozstrzygnięcia skargi nie możesz odwołać się do sądu.

podstawa: art. 63 Konstytucji RP oraz art. 227 Kodeksu postępowania administracyjnego

9. Masz prawo odwołać się do sądu

Jeśli decyzje władz dotyczą bezpośrednio Twoich praw czy nakładają na Ciebie dodatkowe obowiązki, przysługuje Ci prawo zwrócenia się do sądu administracyjnego o sprawdzenie zgodności z prawem wydanych postanowień.

podstawa: art. 45 Konstytucji RP oraz Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

10. Referendum lokalne

W skrajnych przypadkach można rozważyć lokalne referendum w sprawie przedterminowego odwołania rady gminy/miasta lub wójta/burmistrza/prezydenta. Wystarczy zebrać podpisy 10% dorosłych mieszkańców gminy. Warto jednak mieć świadomość, że odwołanie to środek zupełnie wyjątkowy - ostateczność.

podstawa: Ustawa o referendum lokalnym

www.maszglos.pl